

מחטיאי הרבים

"בהתאם לסעיף 718 המופיע בחוק לעניני הונאה ומרמה, החלטנו להענישך בשמונה עשרה שנות מאסר בפועל"- פסק השופט חמור הסבר, וכעבור רגע הוסיף בחומרה, "ובבידוד מלא"... כרעם ביום בהיר נחתה הגזירה על משה פ. , בחלומותיו השחורים ביותר לא חלם על כזו ענישה קשה ונוראה... אך הרבה ברירות לא היו בידו...
הקושי היה נורא... המעבר החד מדירת הפאר לתא המעצר המצחין והמחניק, עם פרוסת לחם חרבה ומעט מים אשר זרקו לו הסוהרים מדי בוקר, לא היה קל לו כלל ועיקר...

הימים עברו להם בעצלתיים, והקושי... לא רק שלא פחת, אלא אף גבר והלך...
למען האמת, את הסבל הגופני עוד הצליח האומלל איכשהו לשאת ולספוג, אך היה דבר אחד שמוטט אותו לחלוטין... השעמום...- השהיה מבוקר ועד ליל ללא שום בדל תעסוקה, שניה ועוד שניה אשר מצטרפת היא לדקה ועוד אחת, היה זה בשבילו סבל נפשי בל יתואר אשר איים להוציא אותו מדעתו...
הסבל היה כה רב, עד שלא עברו ימים רבים ואותות של שבר ודיכאון נפשי עמוק התחילו להראות על פניו המיוסרות...

בהנהלת הכלא אשר ראו את מצבו הנורא, החליטו לאחר התייעצות ביניהם לעשות מעשה, התקינו הם לו בקיר תאו ידית גדולה וכבדה, ובקשו ממנו לסובב את הידית בכל הכוח למען המשק של בית הכלא...
משה פ. כמובן שש בכל ליבו על התעסוקה החדשה שהגיעה לידו, תעסוקה שתתרום מכוחותיו המבוזזים ומזמנו הריקן לאנשים שבחוץ... וכך בהתרגשות ובשמחה פנה לסובב את הידית...
הידית היתה מוצקה וכבדה וכל הנעה קלה שלה היתה כרוכה בטרחה עצומה ובמאמץ פיזי גדול, אך משה פ. לא ויתר, וביגיעה עצומה סובב הוא את הידית, סובב וסובב... "בודאי טוחן אני את גרגרי החיטה המונחים בריחיים שמעבר לקיר, או שמא מפיק אני שמן זית כתית לתפארה... כל מאמץ שווה בשל כך"... כך רקם הוא לעצמו את הגיגיו, ומול עיניו כבר הזדקרו להם שקי ענק מלאים אבקה לבנבנה מהחיטים שטחן, ולידם עמדו סדורים מיכלים מלאים בנוזל צהוב וזך....
המחשבות הללו הזרימו בו סיפוק ואושר אשר מילאו את נפשו הריקנית ונתנו לו מרץ מחודש לשוב ולסובב את הידית בכוחות על אנושיים שוב ושוב כמעט ללא הפוגה...
שנה לשנה מצטרפת ויחד עם המאמץ העצום מתקרב לו עת השחרור, לפני צאתו אל אויר העולם החופשי פנה הוא אל מפקד הכלא בדמעות ובתחנונים "רק... רק בקשה אחת ויחידה יש לי אליך"- הצליח הוא בקושי לבטאות את משאלת ליבו - "אנא הראה לי את אשר פעלתי כל השנים בעמלי העצום בסיבוב הידית... אולי אפילו רק חלק מהתוצרת... אנא!!!" גרונו נחנק מדמעות וצפייתו העפילה לגבהים,
מפקד הכלא שלח בו מבט מצמית וקר, ובלוי אומר ודברים הוביל אותו אחר כבוד אל מעבר לקיר...
שם, לגודל תדהמתו העצומה של האסיר היה...קיר... אפס... לא קמח ולא שמן...
בראות האסיר את זאת לא עמד לו ליבו,

צנח הוא תחתיו והשיב את נשמתו ליוצרה.

* * *

סיפור זה אשר קרה באמת,

[כפי שסיפרו הג"ר בנימין רבי זצ"ל] מלמדנו לקח נורא... לגלות אחרי עמל של שנים שכל העמל היה לריק

ולא יצא מזה שום דבר, זה צער נורא שהמילים דלות וחירות מדי מכדי לתארו, זהו רגש של אכזבה ועוגמת נפש עצומה אשר חודרת היא עד עמקי נפשו של האדם וממוטטת אותו לחלוטין... מפח נפש איום, צער בלתי נתפס...

כלפי מה דברים אמורים?

גדולי ראשי הישיבות וגדולי הפוסקים, אדמו"רים, מקובלים ומשגיחים, [ובמילים אחרות- ממש כל גדולי ישראל מכל החוגים, בתוכם מרן הרב שך, מרן ר' יחזקאל אברמסקי, הבבא-סאלי, האדמו"ר מויזניץ ועוד ועוד] יצאו במכתב נורא בחודש טבת שנת תשכ"ח בו הם פוסקים בצורה נחרצת, שבת ישראל ההולכת או מתנהגת שלא כפי כללי הצניעות אשר נקבעו ע"י מורי ההוראה, הרי היא נכללת בגדר "מחטיאי הרבים!!" רח"ל, וכך כתבו שם "...והנה בזמן האחרון עלה הפורץ גם בכמה בתי החרדים לפרוץ פרצה נוראה והיא המלבושים הקצרים רחמנא ליצלן, באנו להודיע ולפרסם שהיא בכלל "מחטיאי הרבים"... אשה ההולכת בפריצות, מלבד עוונה החמור ומלבד מה שמפסידה את כל המעלות הגדולות והחמודות הנ"ל, הרי היא מחטיאה את הרבים בכל מקום שתלך בכל עת ובכל שעה, עוונה עמה וגם עוון אחרים וכו", - בדברים אלו

אשר יצאו מתוך עומק ליבם הטהור ומתוך דעתם דעת התורה, פסקו הם לנו פסק הלכה ברור ומחוויר- אשה ההולכת שלא על פי כללי הצניעות הרי היא בכלל "מחטיאי הרבים" רחמ"ל!!! בשביל להבין את המשמעות הנוראה הטמונה בפסק הזה, נצטט את דבריו של הרמב"ם בפרק ג' מהלכות תשובה הלכה ו', וזה לשונו, ואלו שאין להם חלק לעולם הבא אלא נכרתין ואובדין ונידונין על גודל רשעם וחטאתם לעולם ולעולמי עולמים, המינים, והאפיקורסים, והכופרים בתורה, והכופרים בתחית המתים, והכופרים בביאת הגואל, והמשומדים, "ומחטיאי הרבים" וכו', [ובהלכה י' הוסיף הרמב"ם לבאר את ענין מחטיאי הרבים, וזה לשונו, מחטיאי הרבים כיצד, אחד שהחטיא בדבר גדול כגון ירבעם וכו' ואחד שהחטיא בדבר קל אפילו לבטל מצות עשה], הרי מבואר בדבריו של הרמב"ם, שאלו אשר הם בכלל מחטיאי הרבים, כאשר יגיעו לאחר פטירתם מן העולם הזה לפני הבית דין של מעלה, לא יועילו להם כל המצוות וכל החסדים ושאר המעשים הטובים שעשו במשך כל ימי חייהם, ובית הדין יפסוק שאין להם שום חלק לעוה"ב, זאת אומרת, שלא יקבלו שום שכר על כל עמלם שעמלו במשך החיים, ומפסידים הם את כל האושר והעונג של מליוני שנים - של נצח נצחים, ותחת זה יקבלו רק עונש וצער שאי אפשר לתאר, לנצח נצחים לעולם ולעולמי עולמים, רחמנא ליצלן...

נתאר לעצמינו, [תיאור שכל פרטיו המהותיים נכונים ואמיתיים, כמבואר בדברי חז"ל בכמה מקומות, ועיין בספר תפארת אדם למרן החפץ חיים סוף פרק ב', ובספר שומר אמונים מאמר השארת הנפש, ובעוד הרבה ספרים],

ש. בת השמונים וחמש

חולה ל"ע את חוליה האחרון עלי אדמות... חולי אשר ממנו שוב לא קמה, בימיה האחרונים שיחזרה היא לעצמה את כל מהלך חייה והתמלאה בסיפוק ואושר עצום... "הנה ברוך ה' כל ימי חיי הקפדתי להתפלל כל יום, תמיד השתדלתי לכבד את הורי... עשיתי חסדים עם השכנות בלי סוף, הייתי שומרת על הילדים שלהם גם כשזה היה קשה לי מאוד... ולאחר מכן גידלתי את ילדי שלי מתוך מסירות נפש, לפעמים אף לא ישנתי לילות שלמים למענם... מסרתי את נפשי כדי שיוכל בעלי לשבת וללמוד ללא שום עול וטרדה... וברוך ה' זכיתי לילדים ולנכדים ת"ח עובדי ה'... זכיתי להקים בית של תורה ועבודת ה'... והכל מתוך מסירות נפש... ממש "אשת חיל"... הנה בקרוב אני יעלה השמימה... אין ספק שיקבלו אותי שם בכבוד מלכים ומלאכים לבנים יובילו אותי הישר לגן עדן להנות מזיו השכינה ולהתענג על ה' לנצח נצחים, שהרי "מי שטרח בערב שבת יאכל בשבת"... כל כך טרחתי והתיגעתי לעשות את רצוני יתברך... אין ספק שאזכה שם לאושר ועונג נצחי אשר "עין לא ראתה אלוקים זולתך"... - כך חושבת היא לעצמה ומהרהרת בליבה...

והנה הגיע הרגע...

עיניה נעצמו ושוב לא נפתחו...

נשמתה טסה ועלתה לשמי מרום... לפני הבית דין של מעלה...
מכל עבר הגיחו להם מלאכים לבנים וטהורים, אלפי מלאכים שנוצרו ממעשיה הטובים שפעלה ועשתה כל ימי חייה... מלאכים רבים הקיפוה מכל עבר, מלאך אחד אף אמר לה "אני נוצרתי מתפילת מנחה שהתפללת לפני 47 שנים", ומלאך אחר אמר

"אני נוצרתי מהצדקה שנתת פעם כשהיית בגיל 29"... כך הצטברו ונאספו להם אלפי אלפי מלאכים לבנים וטהורים, והיא, שמחה ומאושרת, צופה ומביטה בהנאה עצומה במלאכים הרבים המתאספים ובאים ללא הפסקה...

אך לפתע נשמע קול רעש מחריד... צעקות וזעקות... המולה נוראה התרחשה במקום.
עיניה חשכו... פחד ואימה נפלו עליה...

מכל עבר הגיחו להם מאות מלאכים שחורים ומפחידים, צועקים וזועקים בקול נורא ומרטיט "הנה האשה שבראה אותנו... הנה האשה שלא הקפידה על כללי הצניעות ובגללה נכשלו אנשים בהרהור אסור ומחמת ההרהורים נוצרנו אנו... איך לא שמרת על הכללים שהורו הרבנים... כיצד העזת לצאת כך לרחוב... כיצד העזת להיות מכשול לרבים... אנא בית הדין תזרקוה לגיהנום אל תחוסו ואל תרחמו עליה... זה מגיע לה..." רועדת ומפוחדת מקול צעקתם ניסתה האשה להוציא כמה מילות התגוננות "אני לא... לא ידעתי שיש בזה בעיה... לא ידעתי שבגדי בעייתיים...", אך מיד המלאכים השחורים צעקו וזעקו בקול נורא ומחריד "שקר!!!... כיצד את אומרת לא ידעתי... הרי הרבנים הורו שאסור לצאת כך... הם פירסמו בכל מקום את כללי הצניעות באופן ברור... כיצד התעלמת מהוראתם... כיצד הפרת את כללי הצניעות... מאות עבירות גרמת לאחרים ביציאתך לרחוב... איך העזת... איך...?!!!"

ולפתע נוצר שקט מוחלט וברקע נשמע קולם הברור והחד של בית הדין...

"שמענו את דבריהם של המלאכים הלבנים והטהורים, אך שמענו גם כן את דבריהם של המלאכים השחורים והרעים... אם המלאכים השחורים היו נוצרים מעבירות אחרות אז אולי היה לך איזה תקווה... היית נכנסת בתחילה לאש הרתחת של הגיהנום להטהר מהעוונות במשך תקופה מסוימת, כפי גודל העוונות, ואחר כך היית נכנסת בכבוד מלכים להתענג בחלקך השמור בגן העדן... אבל כיון ששמענו מהמלאכים השחורים שהם נוצרו מחטאים של אנשים אחרים שחטאו בגללך, שוב אין לך שום תקווה... הפסדת את כל העולם הבא שלך... שהרי כך פסק הרמב"ם בהלכות תשובה שמחטיאי הרבים אין להם חלק לעולם הבא... וכשם שפוסקים בבית דין של מטה כך פוסקים בבית דין של מעלה, ומלבד זאת מוטל עליך להיענש בגהנום על כל חטאיך כפי שיורו לך שומרי הגיהנום..."

אם אותו אסיר התמוטט במקום לאחר ששמע שעבד לחינם במשך 18 שנה, ולמרות שאין הוא מקבל על זה שום עונש, נתאר לעצמנו כיצד הרגישה אותה אשה בעת קריאת פסק הדין מפי הבית דין של מעלה... לא 18 שנה של עמל צרוף הלכו לריק אלא 80 שנה של התיגעות ועבודה בקיום מצוותיו של הקב"ה, בעשיית צדקה וחסד ועוד ועוד הלכו לריק, ואף שהיה לה בעוה"ז את העונג והאושר שיש בקיום רצון ה', אך את השכר העצום והנפלא אשר היתה אמורה לקבל הפסידה היא במו ידיה... חוסר זהירותה בצניעות גרם לה להפסיד את כל העונג הנצחי של מליארדי שנים בלי סוף...

הצער וההלם הוא כל כך נורא... אי אפשר כלל לתאר זאת... אין לנו את הכלים בשביל להבין ולחוש את עוצמת הצער ועוגמת הנפש האימה שיש באותו הרגע הנורא... ולאחר מכן במשך מליארדי שנים... רחמנא יצילנו...

אך האמת היא שלא זו בלבד שהפסידה את כל העולם הבא שלה, אלא גם נענשת היא בעונש חמור ביותר אשר מקבלים במיוחד אלו שהחטיאו את הרבים, וכמו שכתוב בזוהר הקדוש בפרשת תרומה דף ק"ג עמוד ב' וזה לשונו [בתרגום ללשון הקודש], "מקום יש בגיהנום ודרגות שם הנקראת צואה רותחת וכו', ושם אותם הרשעים שחטאו והחטיאו אחרים והיו קשי עורף תמיד ולא נשברו לפני אדונם בעולם הזה, אלה נדונים שם בלכלוך ההוא ובצואה הרתחת ההיא, שאינם יוצאים משם לעולם וכו', כל אותם, נידונים שם לדורי דורות ואינם יוצאים משם", עכ"ל, [עונש הגיהנום הוא לא רק לנשמה בלבד אלא מולבשת היא בגוף חדש שמלבישים לה בשמים כמו שכתוב בשבט מוסר פרק כ"ו, וכבר ידוע שהאש והחום של הגהנום הוא פי שישים מחום האש שיש בעולם הזה וכמובא בגמ' ברכות נ"ז ב', וכשאדם יצייר לעצמו כיצד היה מרגיש לו

היו מכניסים רק את אצבעו ורק לאש של העוה"ז ולא לתוך צואה רותחת... הרי ודאי ירתע ויצטמרר מעצם הרעיון, ואם כן כל שכן וכל שכן כשידע האדם שאם הוא יחטא ויחטיא, בודאי ללא שום ספק יכניסו את כל גופו לתוך אש שהיא רותחת פי שישים מחום האש המוכר לנו ולא סתם אש אלא צואה בוערת ודולקת מלאה בלכלוך וזוהמה נוראים, ולא רק לרגע אחד אלא לעולם ולעולמי עולמים... בודאי ירעד ויפחד על נפשו שלא יקרה לו כדבר הזה, וממילא ימנע ויזהר בכל כוחו שלא להיכשל ולהכשיל ח"ו שום אדם. ובענין הזה של עונש הגיהנום יש להוסיף כאן רק עוד פרט אחד אשר כתב הח"ח בספרו "תפארת אדם" פרק ט' וזה לשונו, "מקום הגהנום גדול מאד, כל אחד רחוק מחברו כמה מאות פרסאות, ואין כל אחד רואה את חברו ולא שומע ממנו כלל, אלא כל אחד בוכה וצועק "אוי ואבוי" במקומו, והוא [הגהנום] מכיל בתוכו כל הפושעים ומורדים על רצון ה' יתברך, "עד כאן לשונו, זאת אומרת שהאדם הנמצא בגהנום מלבד כל יסוריו הנוראים והמחרידים, גם בודד הוא לנפשו ללא שום חברת אדם, וחש הוא כאדם הנמצא לבדו בתוך מדבר שממה, ובמצב הזה יכול האדם להיות במשך אלפי אלפי שנים ויתכן גם לעולמים, וכל לב מבין אשר מתבונן בדברים הללו, בודאי יחרד על נפשו, וישתדל בכל כוחו להישמר מלחטוא ומלהחטיא ועי"ז יזכה להינצל מכל רע בזה ובבא],

אכן כמובן צריכים להוסיף ולהבהיר שכל אשר תארנו למעלה בדבר העונש הנורא וההפסד הנצחי זהו רק באופן שלא חזרה בתשובה, אבל אם האשה התחרטה בכל ליבה והתוודתה על זה וקיבלה על עצמה בלב שלם ששוב לא תחטא ותחטיא ותשתדל בזה מאד, הרי בודאי שבמקום שבעלי תשובה עומדים אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד, ואשרי חלקה בזה ובבא...

כאשר נתבונן ונחיה את העתיד שיהיה בסוף לכולנו... את העמידה לפני בית הדין של מעלה... ואת הצער האיום והנורא שיכול להיות לנו אם לא נשגיח על מעשינו, הרי בודאי שלא נחטא ונחטיא, ונזהר ונשמר מכל ספק וחשש שמא אנחנו מחטיאים את הרבים, וכמו שכבר כתב המקובל האלוקי רבי חיים ויטאל זצ"ל בספרו "שערי קדושה" וזה לשונו, "תרופה כללית להנצל מכל תחלואי הנפש וכו', ישים יראת ה' על פניו ולא תמוש מנגד עיניו יראת יום המיתה והכנסתו לקברו ודינה של גהנום ויום הדין הגדול והנורא וכו'", עד כאן לשונו, וכן האריך רבינו יונה בספר "שערי תשובה" שער שני אות כ"א. ומעתה מבינים אנו היטב שמה שאנו שומרים על כללי וגדרי הצניעות אין זה בשביל אף אחד, זה לא בשביל המנהל, לא בשביל המורה ואף לא בשביל ההורים, זה אך ורק בשביל עצמינו בשביל שנזכה לאושר ועונג נצחי בעולם הזה ובעולם הבא... שלא נפסיד לעצמינו את כל עולמינו... למען לא נבוש ולא נכלם לעולם ועד...!

מן הראוי לסיים בדבריו הנוקבים של אבי הישיבות רבי חיים מוואלוז'ין
צריך באמת כל אדם להתבונן ולחפש דרכיו, אולי הוא מאותן שאין להם חלק לעולם הבא ח"ו, דהנה כל אחד שמח בחלקו, וסומך על המשנה (סנהדרין צ.) "כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב", אבל לא מתבונן הוא בסוף המשנה הזאת שאמרה "ואלו שאין להם חלק לעולם הבא"...

[קונטרס דרשת מוהר"ח

שבסוף ספר נפש החיים]